

AINEVALDKOND „KUNSTIAINED“

KUNSTIÕPETUS

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane: õpib esmaseid kunstilisi väljendusvahendeid ja oskab neid kasutada; tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid; kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus; analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust; märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte; õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti; seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust. Põhikooli lõpuks teadvustab õpilane kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas. Mõistab kunsti olemust.

Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuvmas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat (õpilane kui looja) ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist. Mõistab kunstiajalugu ja kultuurilugu. Õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoscuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Teooria on seotud praktiliste töödega. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloo näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades: lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega; võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile; kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni; kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskkond jne; rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

I astmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainekandjad omandatakse loova tegevuse käigus. II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöödes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnika, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist. III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nähtavatest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töödes katsetatakse uusi meedieid ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Mitte alavääristada õpilast ning ka kõige raskemas olukorras leida positiivset. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Tunni alguses selgitada, mis on antud ülesandes oluline. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

- tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- mõistab tehismailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust; mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas.
- Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Tunneb nüüdiskunsti.
- Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisel vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;

- teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;

Õppesisu

Põhikooli 4-6 kl. – Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Põhikooli 7-9 kl. – Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Õppetegevus

- Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
- Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Töö teostamine ja esitamine.
- Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
- Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine ja arutelud terminoloogia kasutamine. Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus on 500 lux päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal, vesi/kanalisatsioon, reguleeritava kõrgusega molbertid koos joonistusalustega, tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika. Kool tagab kooli õppekava järgi kunstitundideks foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri ning internetiühendusega arvutite kasutamise võimaluse. Samuti võimaldab kool vajalikud kunstivahendid ja -materjalid.

I KOOLIASTE KUNSTIÕPETUSE ÜLDOSA

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeaine õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

1.1.Pädevused

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu.

- **Väärtuspädevus**

Selle pädevuse kaudu väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kujundatakse positiivne hoiak, väärtustatakse jätkusuutlikku ja vastutustundlikku eluviisi.

- **Enesemääratluspädevus**

Enesemääratluspädevuse kaudu toimuv pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

- **Sotsiaalne pädevus**

Kujundab koostöövalmidust ning aitab väärtustada üksteise toetamist uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, loovtööde, arutluste ja esitluste abil. Kunstitööde üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist.

- **Õpipädevus**

Kunstis kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Kunstis saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

- **Suhtluspädevus**

Suhtluspädevuse saavutamiseks esitletakse töid, võrreldakse ning aruteldakse erinevaid seisukohti, mis toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist.

- **Ettevõtlikkuspädevus**

Ettevõtlikkuspädevuse kaudu väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi, õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima ning vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest.

- **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus**

Võimaldab kasutada kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdleb ja liigitab erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutab sümboleid.

1.2.Lõiming teiste õppeainetega

Kunsti ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, inimeseõpetus, loodusõpetus, tööõpetus, kehaline kasvatus). Kunsti kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümboolid ja meetodid);

5) tööõpetusest lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

1.3.Läbivate teemade rakendamine

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel.

Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases töөлus. Kunst võimaldab õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid.

Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Teabekeskond

Tutvutakse meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet

Tutvustakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse.

Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Põlva Koolis pööratakse erilist tähelepanu pärimuskultuurile, võru keele ja kultuuri tutvustamisele ja säilitamisele.

Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

1.4. Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine;
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine;
- 3) mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmehaiguse ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloo näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

1.5.Hindamine

Hindamine toimub vastavalt Põlva Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Töödele antakse kirjalik ja/või suuline hinnang I kooliastmes. Põlva Koolis antakse 1. klassis töödele sõnalisi hinnanguid. Numbrilised hinded on 2. ja 3. klassis.

Hindamise eesmärk on anda õpilastele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära ning koostööoskusi. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õpitulemusi hinnatakse kujundava hindamise põhimõtete järgi ehk antakse hinnanguid õppe kestel toimuvale. Tagasiside antakse õigeaegselt ja täpselt ning kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi.

Esitatakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Kujundavas hindamises on tähtis koht õpilase enesehinnangul.

1.klass

Õpitulemused 1. klassis

1. klassi õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned;
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- katsetab ja kasutab julgelt õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks;
- kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- arutleb tarbevormide üle;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- tuleb toime reaalses muuseumi (galerii)keskkonnas;
- arutleb meedia rolli ja mõju üle igapäevaelus, kasutades õpitud ainemõisteid.

Õppesisu I kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 1. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine.

<p>looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.</p>	<p>1. klass</p> <p>Vabanemine stampkujunditest (päikese-neljandik, aknarist jms). Tuttavate asjade kujutamine – lilled, mänguasjad jms. Inimese vanuse, ameti jms joonistamine mälu järgi. Mõisted kolmnurk, ruut, ring jne. Mänguasjade ja omameisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p>	<p>Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.</p> <p>1. klass</p> <p>Maal – näpuvärvid, guašš. Skulptuur – plastiliin, savi jt pehmed voolimismaterjalid. Graafika – riipimine vms.</p>
<p>Disain ja keskkond Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p>	<p>Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes.</p> <p>1. klass</p> <p>Märk – geomeetriliste kujundite erinevad tähendused. Kiri – oma nime kujundus portfooliol vms.</p>
<p>Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p>	<p>Vana ja uue võrdlemine. Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine.</p> <p>1. klass</p> <p>Eesti ja maailm – keskaegsed hooned. Rahvakunst – laulupidu ja rahvariided.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.</p>	<p>Meedia kodus ja koolis. Pildilise jutustuse vormid ja vahendid.</p> <p>1. klass</p> <p>Asjade tähendus pildil (nt loodusmaterjalidest installatsiooni jäädvustamine fotona).</p>

Lõiming 1. klassis

Emakeel: sõnaline eneseväljendus, arutus- ja kirjeldusoskus; lugude jutustamine; tähed, tekstist arusaamine.

Matemaatika: geomeetrilised kujundid: ring, ruut, kolmnurk, kuup, risttahukas ja püramiid, kujundite tipud, servad ja tahud; kera; ümbritsevast tasandiliste ja ruumiliste kujundite leidmine.

Kodundus: arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle; ruumide korrastamine ja kaunistamine.

Tööõpetus (kavandamine): ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine; ideede visandamine paberil; idee esitlemine.

Tööõpetus (materjalid): materjalide saamisluhu, omadused, otstarve ja kasutamine; katsetused erinevate materjalidega; sagedasemad töövahendid; jõukohaste esemete modelleerimine ja meisterdamine; materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine); ümbritsevate esemete vaatamine, nende disain minevikus ja tänapäeval.

Muusika: loomingulisus musitseerimisel, muusika lugude jutustajana.

Loodusõpetus: kodukoha/kooliümbruse tuntumad vaatamisväärsused, kodukoha ajalugu ja ehitised.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: positiivne hoiak õppimisse.

Väärtused ja kõlblus: minu asjad, asjade väärtus, asjade hoidmine.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine.

Kultuuriline identiteet: kunstiteoste ja mineviku-kogemuse (esemed, lood) säilitamise tähtsus.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: keskkond minu ümber.

Teabekeskkond: infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel

Kultuuriline identiteet: kunstiteoste ja mineviku-kogemuse (esemed, lood) säilitamise tähtsus.

2.klass

Õpitulemused 2. klassis

2. klassi õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- kasutab õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- kasutab erinevaid paberi kasutamise töövõtteid ning tehnikaid;
- paneb tähele värvide koosmõju;
- kujutab esemeid, olendeid, sündmusi omas laadis endale tähenduslikes töödes;
- jutustab visuaalselt lugusid;
- valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks;
- kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd;
- seostab vormi otstarbega;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;

- kirjeldab ja arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- tuleb toime muuseumi-keskkonnas;
- arutleb reklaami mõju üle igapäevaelus.

Õppesisu I kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 2. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. 2. klass Puude, mägede, pilvede jms kujutamine mitmel erineval moel. Esemete tähtsamad tunnused. Esmased proportsioonireeglid. Geomeetristest kujunditest pildi loomine. Piltjutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.
Materjalid ja tehnikad Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).	Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. 2. klass Maal – tempera. Skulptuur - seisvad figuurid materjali lisamisega. Graafika – monotüüpia jt erinevad tömmised.
Disain ja keskkond Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.	Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes. 2. klass Märk – liiklusmärkide keel. Kiri – dekoratiivkiri kingipakil.
Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides,	Vana ja uue võrdlemine. Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine.

ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähimbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.	2. klass Eesti ja maailm – lossid, kindlused ja mõisahooned Rahvakunst – talu ja taluriistad.
Meedia ja kommunikatsioon Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.	Meedia kodus ja koolis. Pildilise jutustuse vormid ja vahendid. 2. klass Piltjutustuse kujundamine (nt foto sidumine joonistuste ja tekstiga). E-kaart.

Lõiming 2. klassis

Emakeel: suuline väljendusoskus; joonistuse põhjal jutustamine; lugemistekstidest lähtudes oma loo joonistamine.

Loodusõpetus: inimeste elu võrdlemine maal ja linnas; erinevad elukeskkonnad; vastutustundlik ja keskkonda hoidev tarbimine; Eesti saared; taimede välisehitus, loomade välisehitus; ühe taime või looma uurimine; loomaaia või loomapargi külastus või lemmik-loomapäeva korraldamine; organismid erinevates elukeskkondades.

Muusika: loodushääled muusikas; muusikakuulamine ja muusikaline lugu; muusika meeleolu visualiseerimine; helide tekitamine paberiga (lehvitamine, kortsutamine, rebimine jm): muusika elemendid (rütm, dünaamika, meloodia, tämber); regilaulu rütm (mustrid).

Tööõpetus: oma klassiruumi kaunistamine tähtpäevadeks; jõukohaste esemete valmistamine: kasutab materjale säästlikult; valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid; käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades.

Tööõpetus (kavandamine): ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval; ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine; ideede visandamine paberil; idee esitlemine; lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Tööõpetus (materjalid): eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne); võrdleb materjalide üldisi omadusi.

Võõrkeel: lastele mõeldud erileheküljed muuseumide veebilehtedel.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kool, positiivne suhtumine õppimisse.

Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon: info otsing ja silmaringi avardamine, raamatukogud, internetilehed; veebilehed muuseumide või kunstiteoste tutvustusega.

Väärtused ja kõlblus: minu hobid ja huvid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng:looduse ilu,säästev suhtumine loodusesse.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine.

Kultuuriline identiteet, seos inimeseõpetusega: traditsioonid peres, koolis, kodukohas; mineviku-kogemuse ja kaasaegse kultuuri säilitamise tähtsus (kunstiteosed, esemed, lood); jõuludega seotud traditsioonid peres, koolis, kodukohas.

Tervis ja ohutus: koolitee, ohtlikud olukorrad, ohutu liiklemine tänaval, maanteel; tervisliku eluviisi väärtustamine; tervislik toitumine.

3. klass

Õpitulemused 3. klassis

3. klassi õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- kasutab erinevaid akvarelltehnikaid;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuseumides ja näitustel;
- arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- tuleb toime reaalses kultuuri-ja õppekeskkondades;
- kasutab animatsiooniloomise võimalusi;
- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid;
- tuleb toime virtuaalsetes kultuuri-ja õppekeskkondades;
- teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu I kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 3. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine.
	3. klass Maastik kevadel, suvel, sügisel ja talvel. Esimesed katsetused kujutamisel loodusest. Dünaamiline kriipsujuku liikumise kavandamine. Plasttaarast, karpidest loomade vms meisterdamine.

<p>Materjalid ja tehnikad Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p>	<p>Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.</p>
<p>Disain ja keskkond Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p>	<p>Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes.</p>
<p>Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähimbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p>	<p>Vana ja uue võrdlemine. Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.</p>	<p>Meedia kodus ja koolis. Pildilise jutustuse vormid ja vahendid.</p>
	<p>3. klass Maal – akvarell, pastell. Skulptuur – voolimine ühest tükist, ilma juurde lisamata. Graafika – papitrükk vms.</p>
	<p>3. klass Märk – stilisatsioon. Kiri – šrifti valik vastavalt ülesandele.</p>
	<p>3. klass Eesti ja maailm – lähikonna kunstigaleriide ja muuseumide asukoht ja funktsioonid. Rahvakunst – kindamustrid, sokisääred jms. Tegelikuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus.</p>
	<p>3. klass Uue tähenduse andmine asjadele või kujutatava konteksti muutmisega (nt juurviljadest tegelased tervisliku toitumise videos).</p>

Lõiming 3. klassis

Emakeel: sõnaline väljendusoskus, arutusoskus; omakultuur ja kultuuride mitmekesisus muinasjuttude ainetel; raamatute kujundus, pildi joonistamine lugemispala või luuletuse ainetel; teema „Muinaslood ja pärislood“ (märksõnad: mängiv inimene; võlumaailm; tunded ja nende põhjused; tekkelood; kohanimed; müstilised olendid; anekdoodid; uni ja unenäod; muinasjutt ja tõsilugu); rühmatöös oma teksti juurde joonis; teema „Jõuluaeg, omakultuur ja kodukoha pärimused“; etenduse

reklaami teksti koostamine ja kujundamine; piltloo väljamõtlemine ja selle vormistamine; aastaajad, ajaühikud, aja kulgemine, ajatelg (nelja aastaaja pilt); piltidega tabeli/ plakati/ voldiku/ raamatu kujundamine; raamatukogus sobivate luuletuste otsimine, luuletustega trükise kujundamine. õnnitluskaardi kujundamine; valitud värsile vastuse joonistamine; teema „Magus tähestik“: tähestik, nimed; sõbrad ja sõpruse hoidmine, sallivus.

Loodusõpetus: mets kui erinevate organismide elupaik; maakaart, ilmakaared; ilmakaarte määramine; fotolt plaaniks; mõõtkava; aastaajad, värvid looduses; päikesesüsteem (Maa ja Päike, valgus ja vari); taevakehad; virmalised.

Inimeseõpetus: teema „Ajalugu“ (rahvus, laulupidu, „Kalevipoeg“, taluhooned); teema „Kultuur“ (rahvariided, ehted, minevik, pärand); teave ja reklaam, internet; aeg ja selle kulgemine.

Muusika: musitseerimise ja muusika kuulamise võlu; värvid muusikas; muusikateater; muusika elemendid- rütm, meloodia, dünaamika, kõlavärv; eesti rahvalaulud, rahvamuusika, rahvatantsud; minu muusikaline trikk; loodushääled.

Kehaline kasvatus: liikumise võlu ja ilu;

Matemaatika: ajaühikute kestvuse võrdlus.

Tööõpetus: rahvakunst ja rahvariided, rahvakunsti elementide kasutamine kaasaegses riietuses.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kool, positiivne suhtumine õppimisse; erinevate tegevusalade ja ametite tutvustamine, nende olulisus ning omavahelised seosed.

Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon: teabevajaduse määratlemine ja otsing; silmaringi avardamine; infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel; leitud teabele kriitilise hinnangu andmine; visuaalse teksti analüüs; etenduse reklaamide kujundamine ja tutvustuste saatmine

Kultuuriline identiteet: Eesti ja teiste maade muinasjutud; isadepäeva kaart, mardipäeva mask.

Õppekäik: Eesti Rahva Muuseum või muu Eesti eluolu tutvustav muuseum; mineviku-kogemuse säilitamise tähtsus (kunstiteosed, esemed, lood).

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine; ühisürituse ettevalmistamine ja läbiviimine.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: loodus minu ümber, loomalood, elus ja eluta loodus, tasakaal looduses.

4.klass

Õppesisu	Õpitulemused
4. klass – 35 tundi	
KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS	
Inimese kujutamine: täisfiguuri ja näo proportsioonid	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest. Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise. Tunneb abstraktsele vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ning lihtsamaid kompositsioonivõtmeid.
Erinevas eas inimeste kujutamine	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest. Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise.
Inimene tegevuses	Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise. Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koostöö ja pildi kompositsiooni. Tunneb värviõpetusreegleid.
Inimese, looduse ja tehisvormide suhe	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest. Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi.
Visandamine naturist	Oskab kasutada töömaterjale.
Vaikelu	Erinevate tehnikate kasutamisoskus.
Varju tekkimine	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS	
Värvide segamise elementaartabel	Tunneb visuaalse kunsti mõisteid, oskab neid kasutada ja oskab valikuliselt kasutada erinevaid tehnikaid.
Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline)	Oskab kasutada loetletud töömaterjale ja vahendeid.
Koloriit	Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid.

Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt)	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Akromaatilised ja kromaatilised värvid	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Sümmeetria ja asümmeetria	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Dünaamiline ja staatiline kompositsioon	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest.
Pildi dominant	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Kompositsiooni tasakaal	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Õhu(värvi)perspektiiv	Tunneb kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada. Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid ja erinevaid tehnikaid.
Pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt	Tunneb kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada. Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid ja erinevaid tehnikaid.
DISAIN JA KIRJAÕPETUS	
Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne)	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab neid kasutada kujundamisülesannete lahendamisel ruumis ja tasapinnal.
Teksti kujundamine (nt seoses emakeele loovtöödega)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
Kirjaoptika	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.

Initsiaal	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
Fantaasiakiri	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
Tarbegraafiline kiri (nt pakend, etikett jne)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada. Oskab kasutada loetletud töömaterjale ja –vahendeid.
VESTLUSED KUNSTIST	
Kunstiliigid (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst)	Tunneb kõrgtrüki olemust. Mõistab visuaalse kunsti mõisteid.
Koomiks	Tunneb visuaalse kunsti mõisteid, oskab neid kasutada ja oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise loominguliseks eneseväljenduseks.
Rahvakunst	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, jne)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kõrgtrüki olemust.
Kunstimõisteid (originaal, koopia, reprod, autoritiraaj)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Ainetevahelised (ajalugu, kirjandus, muusika, teater, film, televisioon, reklaam) seosed	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Kunstimälestised	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb visuaalse kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
TEHNIKAD JA MATERJALID	
Maal	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid, tehnikaid ja väljendusvõimalusi, kompositsioonivõtteid ruumis ja tasapinnal.

Maalimine kattevärvide ja akvarellidega	Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid, tehnikaid ja väljendusvõimalusi, kompositsioonivõtteid ruumis ja tasapinnal.
Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega	Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid, tehnikaid ja väljendusvõimalusi, kompositsioonivõtteid ruumis ja tasapinnal.
Graafika	Tunneb kõrgtrüki olemust. Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Joonistamine grafiit-, vilt- ja pastapliiatsiga	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kõrgtrüki olemust.
Paljundusgraafika: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kõrgtrüki olemust.

5.klass

KUNSTIÕPETUS 5.KLASS (35 TUNDI)	
Mitmesugust vormide kujutamine eelneva vaatluse järgi	Tunnetab oma kunstivõimeid, visandab loovülesandeid
Vormide ruumilisuse kujutamine modelleerimine savi, grafiitpliiatsi, sõega	Analüüsib ja märkab erinevaid vorme rakendab uusi visandamise tehnikaid
Valguse varjude tekkimise seaduspärasused teoreetiline selgitused ja harjutusülesanded	Mõistab valguse ja varju tekkimise seaduspärasusi
Erineva heletumedusega esemete kujutamine sõega poolvari langev vari refleks	Suudab näha ja kujutada esemeid kolmemõõtmelisena
Pildiruum ruumilisuse edastamine Mitmeplaaniline kompositsioon Paigutus joonistuslehel	Omab ettekujutust kompositsioonist Pildipind kui aken mille kaudu kunstnik näitab vaatajale oma pildimaailma
Vaatleja silmapiir	Omab teadmist silmapiiri avatusest ja suletusest
Joonistuslehe pinna organiseerimine Üheplaaniline kompositsioon	Mõistab pildiosade omavahelisi seoseid.
Mitmeplaaniline kompositsioon kompositsiooni fookus ja selle muutmine	Omab teadmisi pildikunsti joonte pindade värvide omavahelistest suhetest
Tasakaal-tasakaalu otsimine	Tunnetab pildi rütmi.
Natüürmordis olevate esemete erinev paigutus	Omab teadmisi vormide omavahelisest mõjupiirkonnast
Perspektiivi lõhkumine mitmest vaatenurgast	Rakendab teadmisi loovülesannetes.
Mitmesuguste looduse ja väikevormide visandamine	
Koloriit	Omab kogemust et värve kasutades saab luua terviku

Värviringi moodustamine esimese teise ja kolmanda astme värvid	Omab teadmisi värvikarbis olevate värvide väljenduslikkusest
Vaikelu akvarellis	Rakendab teadmisi, kasutab erinevaid kunstitehnikaid
Vaikelu akrüülidega	
Kollaaži tehnikas vaikelu	
Kunsti liigid	
Arhitektuur tarbekunst kujutav kunst disain	Märkab ümbritsevat keskkonda
Rahvakunsti mõiste ja pealiigid	mõistab rahvakunsti säilitamise olulisust

6.klass

KUNSTIÕPETUS 6. KLASS 35.tundi	
Kunstiliigid – arhitektuur maal graafika põhimõistete tutvustamine kinnistamine	Mõistab ja kasutab sõnavaras kunstialaseid termineid
Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid	Erinevatest teabeallikatest info leidmine kunstiraamatute uurimine
Kunstiteose analüüs	
Kunstiteos kuiteadmiste andja ja oma ajastust ja selle inimestest jutustav lugu	Märkab erinevaid sõnumeid leiab seoseid tänapäeva eluga
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas	Analüüsib nüüdiskunsti teoseid
Abstraktne kunst	Tunnetab oma kunstivõimeid väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid
Maalimine kattevärvidega nii spontaanselt kui ka läbimõeldumalt mitmesuguse pinnafaktuuri kasutamisega	Rakendab erinevaid kunstitehnikaid
Tartu Kunstimuuseumi külastamine Muuseumi töötuba	Mõistab muuseumide ja galeriide vajalikkust
Muuseumide galeriide funktsioonid	
Vaba ja rakendusgraafika	Rakendab oma teadmisi graafilise lehe teostamisel
Kõrgtrükk sügavtrükk lametrükk	
Traditsioon ja uuenduslikkus disainis	On avatud erinevate kunstiliikumiste suhtes
Graafiline disain	
Eesti rahvakunst Tähelepanekud loodusest teadmised elust seos tavade ja kommetega	Mõistab kultuuriväärtusi Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses maailmas
Märgid sümbolid meedias ja reklaamis	Märkab sõnumeid analüüsib meediat ja reklaami
Arhitektuur-ehituskunst kui inimese praktilisi kui ka kunstilisi vajadusi rahuldav objekt	Mõistab kultuuriväärtuste kaitse vajadust
Elukeskkonna parandamine arhitektuuri kaudu	

Eesti tuntumad ja säravamad arhitektuuri sümbolid	Omab teadmisi säravamatest kunstiobjektidest
---	--

7.klass

KUNSTIÕPETUS 7. KLASS 35 TUNDI	
Joonistamine ja joon Graafiline eneseväljendus	Tunnetab ja arendab oma kunstialaseid võimeid
Pind ja fraktuur	Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte
Inimene loodus ja tehismvormid	
Stiliseerimine	Kasutab ideest lähtudes mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid
Visandamine	
Loomade joonistamine	Esitab tulemusi põhjendab valikuid
Esemete modelleerimine valguse varjuga	
Värvide kontrastid vastastikused mõjud koosõla ,tasakaal	Kasutab erinevaid lahendusvariante
Kompositsiooniskeemid. Kuldlõige	Kasutab kunsti õppides tehnoloogiavahendeid
Kadreerimine, foto ja videokunst	
Erinev vaatepunkt	
Märk ja sümbol	Arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle
Grotesk ja laisule võtted markeriga	Arendab teadlikult kunstialaseid võimeid
Arhitektuur-ajalootundides läbitava kultuuriloo meenutamine ja seostamine vestlusega ehituskunsti stiilidest	Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas
Arhitektoonika ruumis: ruumiline Struktuurikombinatorika	Arendab kunstialaseid võimeid
Ruumi-illusioonid	
Erinevate kultuuride kunstiajaloo teoste näited	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad	Mõistab, et nüüdiskunst kõnetab vaatajat laias teemade ringis
Akvarelltehnika	Arendab kunstialaseid võimeid
Graafiline akvarell	

8.klass

KUNSTIÕPETUS 8. KLASS 35.TUNDI	
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunkt	Tunnetab ja arendab teadlikult oma võimeid Leiab isikupäraseid teostusvõimalusi
Kunstiteose sõnum, kontekst	Põhjendab valikuid
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele, sihtgrupile	Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid väljendusvahendeid

Sümbol, allegooria ja tsitaat sõnumikandjana .	Mõtestab oma loomingut
Pastelli ja sõetehnika Abstraktsed kompositsioonid	Arendab oma kunstialaseid võimeid.
Suhted ja seosed kompositsioonis	Leiab erinevaid lahendusvariante
Proportsioonid ehk suurussuhted	
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted	Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte
Disain, kui probleemilahendus	Mõistab disaini kui protsessi
Tegevuskunst (happening, performance)	Mõistab, et nüüdiskunst väljendub erinevates meediumites
Graffiti	
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilise esteetilisus, eetilise	Võrdleb eri ajastute arhitektuuri näiteid
Eesti kunsti suurkujud ja teosed	Tunneb Eesti kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
Kitši olemus	
Eesti rahvakunsti seosed põhjamaade soomeugri rahvaste ja maailma etnograafilise kunstiga.	Teadvustab rahvakunstirolli ühiskonnas
Restaureerimine ja renoveerimine	

9.klass

KUNSTIÕPETUS 9.KLASS	
35 tundi	
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile	Kasutab ideest lähtuvalt sihipäraselt mitmekesiseid väljendusvahendeid
Kiri kui muutuv kunst	Seostab omavahel kirja ja kujutavat kunsti
Installatsioon	
Kunsti piirid on ületatud. Kunstivool- popkunst	Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites
Kollaaz – rütmiline kompositsioon aktuaalsetel teemadel	Põhjendab valikuid kasutab isikupäraseid teostamisvõimalusi
Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes	Seostab kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut
Fotograafia vahendite kasutamine.	
19. saj maalikunst	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
Popkunst	Arendab loovülesannetes mitmekesiseid väljendusvahendeid
Opkunst	
Lugude jutustamine kasutades erinevaid kunstivahendeid (paber, lõuend, digitaalsed võimalused, erinevaid tehnikaid segades	Mõistab, et nüüdiskunst väljendub erinevates meediumites
Ready made (nautlev vaatamine)	
Performance – etenduskunst	
Skulptuur, postament, keskkond	
Tehnilised vormimängud	Mõistab disaini kui protsessi

Kineetiline skulptuur	
Arvutigraafika 1960.aastatest tänapäevani	Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogivahendeid
Digipildi eksponeerimine	
Animatsioon ja selle liigid	
Videokunsti ajaloost. Eesti videokunst	

	5. klass, 6. klass	7. klass, 8. klass, 9.klass
ÕPPESISU	Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine. Kompositsiooni tasakaal, dominant. Liikumise kujutamine. Konkreetne ja abstraktne. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kunstiteose analüüs.	Kommunikatsioon kunstis. Keskkond ja kunst. Kultuurilugu. Tehnoloogia ja kunst. Stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine. Teksti ja pildi koosmõju. Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teose vorm, kompositsioon, materjal, tehnika, sõnum, kontekst.
MAASTIK, HOONED	5. Loodus versus arhitektuur uuslinn ja puud vms). 6. Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taevas.	7. Tänav, talukompleks vms (maja välisdetailid). 8. Realistlik maastikumaal, veekogu. 9. Loodusdetailid, maja siseruum.
GEOMEETRILISED VORMID	Kubistlik pilt. 5. Kera, silinder, tahukas. 6. Esemete jaotus geom. kehadeks.	7. Geom. kehade, kujundite ja värvide sümboltähendused. 8. Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujundile. 9. Arhitektoonika.
ESEMETE KUJUTAMINE	Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. 4. Esemete suurusuhted (laius, kõrgus). 5. Ühe eseme erinevate osade suhe.	Oma tähelepanekute, seisukohtade ja kujutluste edastamine kunstivahenditega. 7. Pindade ja vormide mahulisus.

	6. Pöördkehad jt mahulised esemed.	8. Natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik, kadreerimine. 9. „Moonutused” (a´la Picasso või Cezanne) pildi mõju suurendamiseks.
INIMESE KUJUTAMINE	Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant, koloriit. 4. Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu. 5. Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid. 6. Inimese liikumisasendid. Mahulisus. Pea profiilis.	Kunstiteoste, -stiilide ja lugude kasutamine inspiratsiooniallikana 7. Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. 8. Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine. 9. Mitu figuuri „suhtlemas”, käed.
VALGUS, VARI, VÄRV	4. Põhivärvid, värviring, vikerkaar. Õhtu ja hommik. 5. Valguse muutumine, vari maas ja seinal. 6. Ühe eseme vari teisel, valgustatud pöördkeha. Värvide harmoonia.	7. Oma-, langev-, poolvari ... värvide vastastikune mõju. 8. Varjud perspektiivis. Värvid kui meeleolu väljendus. 9. Peegeldus, läige, refleks. Värvide psühholoogiline mõju.
SKULPTUUR	4. Pehmed materjalid nt savi või saepurumass. 5. Penoplast vms. 6. Materjalide kombineerimine.	7. Paberskulptuur ilma liimita. 8. Skulptuur „liigse” eemaldamisega. 9. Materjali valik lähtuvalt teemast.
GRAAFIKA	4. Faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliatsitega. 5. Papitrükk. Mustritega pinnakatmine. 6. Sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonistuses.	7. Sügavtrükk, värvi- ja viltpliatsite ühendamine. 8. Erinevate graafikaliikide katsetused. 9. Graafika ja kollaaži segu.

DEKORATIIVNE KUJUNDAMINE	<p>4. Rütm, ribakujundus, rebimine.</p> <p>5. Piiramatu pinna kujundus. Aplikatsioon.</p> <p>6. Mahulise pinna kujundus. Värvimuutused korduvas mustris.</p>	<p>Kujunduse läbiv stiil. Värvide kujundustes, värvide psühhofüsioloogiline mõju.</p> <p>7. Rahvakunst mujal (india, indiaani, eskimo...) .</p> <p>8. Islami matemaatilised mustrid ja ornament.</p> <p>9. Mandala vms mustrisüsteem.</p>
MÄRGID JA SÜMBOLID	<p>4. Liiklus- jt lihtsustatud märgid.</p> <p>5. Märk kui stilisatsioon, (lennujaama) piltkiri.</p> <p>6. Märk kui sümbol (nt horoskoop).</p>	<p>7. Geomeetriline kujund kui sümbol. Märgi mitmetähenduslikkus.</p> <p>8. Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.</p> <p>9. Mäng sümbolitega, logotüüp.</p>
KIRJAÕPETUS	<p>Kiri kujundustes, kirjastiilid.</p> <p>4. Trükitähtede kujundamise erinevad viisid.</p> <p>5. Tähtedest pilt jt „trikid” šriftiga.</p> <p>6. Ruumiline ja varjuga täht.</p>	<p>Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.</p> <p>7. Uue šrifti loomine või analoogse tuletamine.</p> <p>8. Šrift raamatus ja plakatil.</p> <p>9. Kalligraafia.</p>
ILLUSIOONID, MÕISTATUSED	<p>4. „Kes tõmbas kala?”, labürint.</p> <p>5. Peitepilt, kaksikpildiga liikumisillusioon.</p> <p>6. Ühtpidi üks, teistpidi teine, mitmetimõistetav a’la Dali vms.</p>	<p>7. Peegeldus + perspektiiv.</p> <p>8. Escheri ruutsüsteem. Animafilmi põhimõte.</p> <p>9. 3-D efekt. Stereoskoop.</p>
VOLTIMINE	<p>4. Lihtsad põhivormid (laevuke).</p> <p>5. Loomad-linnud.</p> <p>6. Lilled ja lennukid.</p>	<p>7. Voltimistrikid.</p> <p>8. Volditud geomeetria.</p> <p>9. Volditud moodulitest koostatud vormid.</p>

KUNSTIAJALUGU	<p>Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused .</p> <p>Kunstiterminid.</p> <p>Julgustavad dekoratiivsed näited:</p> <p>4. Postimpressionistid, fovism ...</p> <p>5. Kubism, juugend, Art Deco ...</p> <p>6. Kauged kultuurid, antiik ...</p>	<p>Kunstiajaloo tuntumad teosed. Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Tehnika arengu mõju kunstile.</p> <p>Kunstniku stiil.</p> <p>Kunstiteoste säilitamine. Kunstiteos ühiskonna kontekstis:</p> <p>7. Keskajast barokini.</p> <p>8. 19. sajandi stiilid, modernism.</p> <p>9. Protsessuaalne kunst, kunstide süntees – tänapäev.</p>
EESTI	<p>Eesti kunsti suurkujud ja teosed. 4. Geomeetriline tikand.</p> <p>5. Lilltikand, sõlg.</p> <p>6. Taluarhitektuur.</p>	<p>Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani.</p> <p>7. Käisekiri, vöökiri.</p> <p>8. Puitpindade kujundus, krähmukirjad jm.</p> <p>9. Ruunikiri ja „salasõnumid” rahvakunstis.</p>
DISAIN	<p>Vormi ja funktsiooni seos. Keskkonnasõbralik disain. Graafilise disaini kujundusstiilide võrdlemine trükistel, reklaamis, arvutimängudes, veebikeskkonnas ja mujal. Tarbimine.</p>	<p>Disaini liigid. Ergonoomilisus, sihtgrupp. Moodulsüsteemid.</p> <p>Kunstiga seotud ametid. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus.</p>
DIGITAALNE PILT	<p>Liikumise kujutamine, liikumisillusiooni teke, animatsioonitehnikad.</p>	<p>Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates.</p>
MEEDIA	<p>Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.</p> <p>Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis</p>	<p>Isiklik stiil, teatud stiilelementide, kujutamismõtete ja tehnikate teadlik eelistamine. Linnakeskkond.</p>

		<p>Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus.</p>
ÕPPETEGEVUS	<p>Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine. Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.</p> <p>Digitaalsete tehnikate katsetamine.</p> <p>Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.</p>	<p>Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, aineterminoloogia kasutamine.</p> <p>Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.</p> <p>Tulemuse esitlemine.</p> <p>Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.</p> <p>Infootsing erinevatest teabeallikatest.</p> <p>Looduslike ja tehiskeskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.</p>
MÕISTED	<p>ÜLDMÕISTED</p> <p>Autorikaitse Detail Foto Graafika Illusioon Koopia Originaal Rahvusvahelised värvinimed (nt purpur) Reproduktsioon Teos, autor, vaataja Vorm Völtsing Värvide rahvapärased nimetused</p> <p>KOMPOSITSIOONI, KUJUNDUSE MÕISTED</p> <p>Dekoratiivne Dekoratsioon Diagonaal (kompositsioonis)</p>	<p>ÜLDMÕISTED</p> <p>Alternatiivkunst Ateljee Avangard Emotsioon Faktuur, struktuur, tekstuur Galerii Harmoonia Koopia Nägemismeel Nähtav valgus, elektromagneetilised lained Nüanss Originaal Spekter Vabakutseline kunstnik Völtsing Värveelistus Värvussümbolika Värvussüsteemid Värvusteooria</p> <p>KOMPOSITSIOONI, KUJUNDUSE MÕISTED</p> <p>Dominant Eksterjäär,interjäär En face</p>

	<p>Disain Dramaatileine Dünaamiline Figuraalkompositsioon Figuur Karikatuur Koomiks Kompositsioon Kompositsiooni tasakaal Liikumisasendid Monokroomne Natüürmort, vaikelu Näoproportsioonid Perspektiiv Pildi sügavus, kolmas mõõde Proportsioon Silmapiir Stiliseerima Suurussuhted Test Vari, langev vari</p> <p>Õhuperspektiiv</p> <p>DISAIN, ARHITEKTUUR</p> <p>Fantaasia(joonis)-kiri Fassaad Funktsioon Jooniskiri Konstruktsioon Pakend Pinnalaotus Reklaamikunst</p> <p>KUNSTIAJALUGU</p> <p>Ansambel (arhitektuuri-) Galerii Katedraal Koopamaal Kunsti(kultuuri)mälestiste kaitse Kunstiajalugu Keskaja kunst Klassika Lõuend Moodne kunst Massikultuur Realistlik Reljeef Restaureerimine Romantiline Sammast Stiiil Sürrealistlik Tempel (ehitis)</p>	<p>Figuraalkompositsioon Foon Horisont Kaader, kadreerimine Koloriit Komplementaarvärvid Küllastunud värvid Langev-, heit-, pool-, omavari Loodusdetail, motiiv Läige Maastikumaal, loodusvaade, motiiv Monokroomne Murtud e tuhmistatud toonid Pagupunktid Panoraam Piiramata pind Rakurs Refleks Sarj Siluett</p> <p>Stiliseerimine Tsentraalperspektiiv Tuumpunkt, koondpunkt Valgus-vari</p> <p>DISAIN, ARHITEKTUUR</p> <p>Firmamärk, logo Graafiline disain Illustraator Logo, piktogramm Multimeedia Moodul Plakat, afišš, poster. Projekt Sisekujundus Siseruumi perspektiiv Stenograafia Videokunst Virtuaalne kunst</p> <p>KUNSTIAJALUGU</p> <p>Abstraktne kunst Action, aktsioon Allegooria Arheoloogia Assamblaaj Etnograafia Ilmalik, vaimulik Graffiti Installatsioon Kalligraafia Klassikaline Kontseptuaalne Kunstiteooria, -kriitika, - teraapia, poliitika Molbert Monumentaalkunst Moodsa kunsti muuseum Obelisk Performance Pühak Realistlik Renoveerimine, restaureerimine Sürrealistlik Teatrikunstnik</p>
--	--	---

	<p>VÖTTED</p> <p>Eksliibris Graafika</p> <p>Grafiit Keraamika Klaasimaal Kollaaz Konstrueerima, konstruktsioon</p> <p>VAHENDID, TEHNIKAD, MATERJALID</p> <p>Makulatuur Pabermass Pastell, õlipastell Sangviin Tempera Trükipress Tušš</p>	<p>VÖTTED</p> <p>Alusjoonis Frotaaz, grataaz Grafiit Krunt Lametrükk Linoollõige, puulõige Litograafia, lito Lõuend</p> <p>VAHENDID, TEHNIKAD</p> <p>Palett Pigment Reljeef Sangviin Sügav- ja kõrgtrükk Tempera Trafarett, šabloon Õlivärv</p>
--	---	---

MUUSIKAÕPETUS

I KOOLIASTE

1. Õppekasvatustöö eesmärgid

Ainekava lähtub Põlva Kooli üldosast ja püstitatud eesmärkidest

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnanasse.

2. Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus – oskus luua ja hoida inimeste vahelisi suhteid, täita moraalinõudeid, õppida tundma ennast ja tajuda ennast ühiskonna liikmena; väärtustada loodust ja oma ning teiste maade kultuuri, kujundada ilumeelt; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – olla aktiivne, teadlik, abivalmis ja vastutustundlik kodanik; aktsepteerida erinevusi ühiskonnas ning käituda ka vastavalt suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus – õppida ennast tundma, mõistma ning analüüsima; käituma teisi arvestavalt.

Õpipädevus – suutlikkus töötada individuaalselt ja rühmas; oskus planeerida õppimist; kasutada ja seostada omandatud teadmisi.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles.

Ettevõtlikkuspädevus – kasutada omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja aidata kaasa probleemide lahendamisele; osa võtta ühistegevustest ja vastutada oma panuse eest.

Digipädevus – tutvuda ja kasutada digitehnoloogiat; leida infot digivahendite abil, olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid.

3. Lõiming läbivate teemadega

„**Väärtused ja kõlblus**” Tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus.

„**Kultuuriline identiteet**” Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse.

„**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**” Oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse muusika mitmekülgsel väljunditega igapäevaelus ning muusikaga seotud elukutsetega.

„**Tehnoloogia ja innovatsioon**” on seotud muusikale omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuv tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

„**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” lõimimine muusikaõppesse. Julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskondlike protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Muusikaõppes teadvustatakse muusikaliste tegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada kogu elu kestvad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga.

„**Tervis ja ohutus**”. Muusikas kasutatakse paljusid materjale ja töövahendeid, mille juures tuleb järgida ohutuse ja otstarbekuse printsiipe.

„**Keskkonna ja ühiskonna jätkusuutlik areng**” ning „**Teabekeskond**” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsel oskusi: näiteks informatsiooni leidmine muusika kohta. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemistikuga,

4. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusika ainekava koostades on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loominguulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

I kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühehäälnelise laulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguuskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandlel;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;

- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

5.1 kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

1. Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, ja liikumises;
2. Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning õpetaja valikul mitmehäälses kooris, mõistab laulupeo tähendust ja traditsioone.
3. Laulab eesti rahvalaule ning peast oma kooliastme ühislause.
4. Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi, ja noodipildi järgi, kasutab relatiivseid ja absoluutseid helikõrgisi.
5. Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.
6. Rakendab pillimängu kaasmängudes, on tutvunud väikekandle, plokkflöödi mänguvõtetega.
7. Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes.
8. Väärtustab enese ja teiste loomingut.
9. Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat.

I kooliaste 2 tundi nädalas (70 tundi)

1.klass

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitused	Soovitused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p>* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</i></p> <p>* Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine läbi muusikaliste tegevuste.</p>	<p><i>Eesti keel, Matemaatika, loodusõpetus tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</i></p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, - plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, endavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärgitabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm</p>

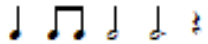
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust</p> <p>* Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast ühislause</p>	<p>* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeoleu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss),</p>	<p>* Õpilaste vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor);</p> <p>* Laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmitatud astmenoodi järgi</p> <p>* Vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomuliku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest.</p> <p>* Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Eesti keel</u> õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid</p> <p><u>Matemaatika</u> arvud, helipikkused, helikõrgused taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu</p> <p><u>Loodus-õpetus</u> kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine</p>	<p>Naturaalklaver+tool, süntesaator, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärgitabel</p>
--	---	--	---	---	--

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitus	Soovitused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
	lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ...). ja /või õpetaja valikul eakohaseid laule				

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitusused	Soovitused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p>	<p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA,</p>	<p>* Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete järgi;</p> <p>*mudellaulude laulmine;</p> <p>* Kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>		<p><u>Kunst/loodusõpetus</u> loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös)</p> <p><u>Matemaatika</u> helipikkused, helikõrgused taktimõõt, laulu osad</p>	
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p>	<p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades;</p> <p>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeolelu.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* Rütlimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>*Õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat</p>	<p><u>Matemaatika</u> noodi-, helikõrgused taktimõõt</p> <p><u>Tööõpetus</u> lihtsate rütmipillide valmistamine</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapilli-saated, koordinaatsioon, hingamine, õiged mängu-võtted</p>	<p>Orffi instrumentarium; plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, endavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitud hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
			esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.		
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);</p>	<p>* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;</p> <p>* tantsib eesti laulu- ja ringmänge.</p>	<p>* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine liikumise kaudu;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud</p> <p><u>Matemaatika</u> muusikapala ülesehitus</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d</p>
<p>Omalooming</p> <p>*Väärtustab enese ja teiste loomingu;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis</p>	<p>* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalmide, <u>Kehaline kasvatus</u> muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, endavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel</p>

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
muusikalistes tegevustes (omaloomingus);	* loob lihtsamaid tekste ja liisusalme: * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	meloodilised improvisatsioonid; * Lihtsate rütmipillide valmistamine; * Kirjalik töö – töövihik.	väljendusvahendite kasutamist.	karakterile, kehapilli-saated, koordinatsioon <u>Matemaatika</u> taktimõõt, muusika osad <u>Tööõpetus</u> lihtsate rütmipillide valmistamine	
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi kuulatavat muusikat; * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); * Väärtustab enese ja teiste loomingu;	* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orff-pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * Kirjalik töö – töövihik.	Hindamisel arvestatakse: * arutlus- ja väljendusoskust * laulu ja pillimuusika eristamist;	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendus-oskus, arutlus <u>Kunst</u> muusika meeleolu visualiseerimine <u>Matemaatika</u> võrdlemine, <u>Tööõpetus</u> Oma-valmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel	Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid,

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitud hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
	* eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;				
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses);</p>	<p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pause tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältsed, paus, rütmifiguurid:</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, põhinevad mudelid</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* Kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse ja mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendus- oskus Matemaatika Joon, noodivältsed, taktimõõt, laulu osad</p>	<p>, Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitudused	Soovitudused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* Muud loivad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* Kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Sõnavara, väljendus-oskus, arutlus</p> <p>Kunst</p> <p>Visuaalne muusika-elamuse kujutamine, Kehaline kasvatus</p> <p>Muusika-elamuse kujutamine liikumises</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Lihtsama pilli valmistamine</p> <p><u>Loodus-õpetus</u></p> <p>loodushääledkeskkonna hääled.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe;</p>

2.klass

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitudused	Soovitudused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus

<p>* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</i></p> <p>* lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentaarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid ja -mängud, rändnoot, noodi-joonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, interneti-ühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>
---	---	---	--	---	--

<p><u>Laulmine</u></p> <p>* <i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;</i></p> <p>* laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</p>	<p>* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt <i>üksi</i> ja rühmas;</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, <i>kaanoneid ning</i> teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ....)</p>	<p>* Õpilaste vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine:</p> <p>-kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmitatud astmenoodi järgi, - noodi järgi.</p> <p>* vestlus laulusisust, heliloojast, teksti autorist.</p> <p>* kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmisel ettevalmistamiseks.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* loomulikku kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>
--	--	--	--	--	---

<p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p>	<p>* Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi;</p> <p>*mudellaulude laulmine;</p> <p>* kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>	<p><u>Kunst/loodusõpetus</u></p> <p>Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>	
--	---	--	---	--	--

<p><u>Pillimäng</u></p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaal-ansambelis või orkestris, silma-</p>	<p><u>Matemaatika</u></p> <p>Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Orffi instrumentarium, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
---	--	--	--	--	---

			paistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.		
<u>Muusikaline liikumine</u> * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Hindamisel arvestatakse: * <i>sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
<u>Omalooming</u> *Väärtustab enese ja teiste loomingu; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikum.; rütmilisel meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine;	<u>Hindamisel arvestatakse:</u> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.

		* kirjalik töö – töövihik.		<u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osa.	
<u>Muusika kuulamine ja muusikalugu</u> * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); * väärtustab enese ja teiste loomingut.	* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * <i>väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;</i> * <i>seostab muusikapala selle autoritega</i> * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Hindamisel arvestatakse:</u> * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt); * 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Inimeseõpetus</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.	Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, eesti rahvapillide pildid.
<u>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</u>	* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;	<u>Hindamisel arvestatakse:</u> * muusikalise kirjaoskuse ja	Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.	Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm,

<p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* noodivältused, paus, rütmifiguurid: </p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: * astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid; * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat; e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern</i>, <i>segno</i>, <i>volt</i>.</p>	<p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>	<p>Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p>	<p>astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
--	---	-----------------------------------	--	--	---

<p><u>Õppekäigud</u></p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u> * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist.</p>	<p>Eesti keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusikelmuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu. <u>Loodusõpetus</u> Loodushääled, keskkonna hääled.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.</p>
--	--	---	--	---	---

3. klass

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</p> <p>* Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine läbi muusikaliste tegevuste.</p>	<p>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tehnoloogiaõpetus kunst, kehaline kasvatus</p> <p>võõrkeel</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, endavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärgitabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, projektor, noodistusprogramm</p>

<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis. * laulab õpetaja valikul mitmehäälses koolikooris või/ja erinevates instrumentaalkoosseisudes, mõistab laulupeo tähendust ja traditsioone * Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause * Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel); * tunneb absoluutseid noodinimesid 	<ul style="list-style-type: none"> * laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); „Mu isamaa armas“; 2 laulu õpetaja valikul (üks soovitavalt võru keeles) * Õpib tundma astmeid Na ja DI ning tajuma astmemudeleid (MI-NA, RA-DI-JO, MI-NA-SO, RA-DI-JO jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi. * laulab absoluutsete noodi nimedega acappella ja saataga kaanoneid ja lühikesi riime. 	<ul style="list-style-type: none"> * Õpilaste vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); * Laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi - noodi järgi * Vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist. * Kaanonite rakendamine mitmehäälse laulmise ettevalmistamiseks. * Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; * mudellaulude laulmine; * Kajamängud, rütmilis-meloodilised 	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest. * Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel <p>arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; 	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad ; aeg (tempo) liiklus</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u></p> <p>loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmistöös)</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärgitabel</p>
--	---	---	---	--	---

		küsimus-vastus motiivid.			
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p>	<p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;</p> <p>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p> <p>* on tutvunud 6-keelse väikekandle või /ja plokkflöödi (käsikellad)esmade mänguvõtetega ning kasutab neid musitseerides;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>*kandle,käsikellade ja/ või plokkflöödi</p>	<p><u>Matemaatika</u> noodi-, helikõrgused, taktimõõt</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> lihtsate rütmipillide valmistamine</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted</p>	<p>Orffi instrumentarium; plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, käsikellad ja endavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

<p>*pillimängimisel lähtub absoluutsetest helikõrgistest</p>	<p>* seoses pillimänguga on tutvunud viulivõtme, tähtnimede ja nende asukohtadega noodijoonestikul;</p>	<p>küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine seoses plaatpillide ja plokkflöödi/6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamisega.</p>	<p>mänguvõtete omandamist. *Õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>		
<p>Muusikaline liikumine * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);</p>	<p>* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.</p>	<p>* Orffi pedagoogika-loovliikumine rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: *ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; *sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud <u>Matemaatika</u> muusikapala ülesehitus</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d</p>

<p>Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; *julgeb esitada ideid ja rakendab oma loovust erinevates muusikalistes eneseväljendustes. * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus);</p>	<p>* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärssse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeoleu väljendamiseks.</p>	<p>* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * Lihtsate rütmipillide valmistamine; * Kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine, <u>Kehaline kasvatus</u> muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon <u>Matemaatika</u> taktimõõt, muusika osad <u>Tehnoloogiaõpetus</u> lihtsate rütmipillide valmistamine</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, endavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); * Väärtustab enese ja teiste loomingut;</p>	<p>* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeoleu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab marssi, valssi ja polkat * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orff-pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * Kirjalik töö – töövihik. *instrumentaal- ja vokaalmuusika, pillid</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt);</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus <u>Kunst</u> muusika meeoleu visualiseerimine <u>Matemaatika</u> võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika <u>Inimeseõpetus</u> aeg (tempo) kodu- ja kodumaa <u>Tehnoloogiaõpetus</u></p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, projektor, heliloojate portreed, rahvapillide pildid,</p>

<p>*eristab kuuldeliselt laulu- ja pillimuusikat</p>	<p>rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); *väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega</p>		<p>* 2- ja 3 ja 4-osalise taktimõõdu eristamist.</p>	<p>omavalmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel</p>	
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses);</p>	<p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, paus, rütmifiguurid: ti-ri-ti-ri, tai-ri * tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides. * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; *õpib lauldes tundma Jo- ja Ra – astmerida. * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Rütmikaardid, värvuskaardid <u>Inimeseõpetus</u> meetrum, vaikselt, valjult, tempo <u>Kehaline kasvatus</u> rahvatants <u>Kunst</u> kõlavärv</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, projektor, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, dirigent, orkester, teater, ballett, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;</p> <p>e) laulurepertuaariga tutvustatakse mõistet: volt, latern, segno.</p>				
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p> <p>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust.</p>	<p>* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* Muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* Kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* Oma arvamuse põhjendamist;</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus</p> <p>Kunst</p> <p>Visuaalne muusikaelamuse kujutamine, Kehaline kasvatus</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine liikumises</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loogika, arutlusoskused</p> <p><u>Loodusõpetus</u></p> <p>loodushääled, keskkonna hääled.</p>	<p>Kontserdid, muusikakoolid, muusikalavastused, muuseumid, õppekäigud.</p>

6. Hindamine

Hindamise aluseks on Põlva Kooli hindamise kord. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotlevaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist, muusikaajalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, õpilase osalemist koolikooris, pillikoosseisudes, esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel. Õpitulemuste hindamisel kasutatakse 1.klassis sõnalisi, 2.3. klassis hindelisi hinnanguid.

MUUSIKA

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

2. Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast. Muusika rõhutab kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi isiksuse identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitava muusikateoste ja -sündmuste (nt. omakultuuripäev, laulu- ja tantsupeod, erinevad kultuuriüritused) kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus - suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme. Muusikaõpetuses aitavad uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutelused ja esitlused, ühismusitseerimine klassis, osalemine koorilaulus ning õppeprojektides kujundada koostöövalmidust, väärtustada ja toetada üksteist

olenemata religioonist ja rahvuslikust omapärast. Muusikateoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kultuurisündmustel osalemine toetab kultuurilise ühtsustunde kujunemist.

Enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi. Muusikaõpetuses on väga oluline anda õpilasele võimalus loometegevuseks ja praktiliseks musitseerimiseks (pillimäng, laulmine) nii klassi- kui ka ringitundides. Nende tegevuste ja tagasiside kaudu õpib õpilane tundma oma huve ja võimeid ning rolli ja käitumist kollektiivis. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (erinevate kultuuriürituste külastamine, osalemine laulupeo protsessis, muusikapalade ainek ja sõnumid jne.) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus – muusikas kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uues situatsioonides. Muusikas saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana. Erinevate muusikaliste tegevuste käigus (muusikainstrumentide mänguvõtete, muusikalise kirjaoskuse ja noodilugemisoskuse omandamine) kujundatakse oskusi, mis on aluseks elukestva muusikaharrastuse tekkele.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes. Muusikas on tähtsal kohal muusikateostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainealast terminoloogiat. Aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabete ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms).

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – muusikas kasutatakse pädevuse kujundamist toetavaid õppetegevusi ja ülesandeid, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ning analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama muusikaterminoloogiat (kompositsioon, muusikavorm, rütm jne), matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Looeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika arengus.

Ettevõtlikkuspädevus – muusikas vajalike oskuste kujunemist toetavad individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse muusikaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes,

muusikas näiteks loovtööde tegemises, esitluste koostamises, digitaalsete õppematerjalide kasutamises jm.; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Eesti keel - sõnavara laiendamine, eneseväljendus, teksti tähenduse mõistmine, silbitamine teksti rütmistamisel, õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine

Kirjandus – laulutekstide autorid, autorlus

Loodusõpetus - laulud, kuulamispalad, mis on seotud aastaegadega, laulud lilledest, loomadest, lindudest, ilmastikunähtustest.

Matemaatika - helipikkused, taktimõõdud, muusikapala vorm, murrud, mälu, seostamisoskus, helipikkused ja –kõrgused, helikõrguste vahelised kaugused

Võõrkeeled – Võõrkeelsete laulutekstide mõistmine. Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.

Geograafia - riikide asukohad kaardil, omapära.

Kunstiõpetus - ajastud, stiilid, muusika meeleolu visualiseerimine

Ajalugu – Eesti ja erinevate maade kultuurilugu

Füüsika - helilained, kaja, akustika, dünaamika, tempo

Ühiskonna õpetus – kodu, kodumaa, rahvakalendri tähtpäeva, aeg, liiklus, riigid, rahvad

Kehaline kasvatus – õige kehahoid ja hingamine, kehapilli saated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, eesti laulu- ja ringmängud. Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, rahvatants

4. Lõiming õppekava läbivate teemadega

Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ - teema käsitlemine keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete, sealhulgas muusikaliste võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet

ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse muusikaga seotud erialasid ja ameteid, erinevaid muusikalisi harrastusi, aidatakse aru saada tema kui muusika looja ja tarbija rollist. Õppetegevused on: muusika kuulamine; kontsertide ja muusikalavastuste külastamine; omaloomingu ettevalmistamine ja ettekandmine; pillimäng; endale meeldiva muusikalise harrastuse leidmine.

Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“ - arendatakse tahet osaleda peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse säästvat ja väärtustavat suhtumist ümbritsevasse elukeskkonda. Õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt. Teemad ja õppetegevused: temaatiline laulurepertuaar, looduslikest materjalidest rütmipillide valmistamine, laulupidude traditsioon.

Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ - on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Osalemine koorilaulus ning sellega seoses laulupidude protsessis, musitseerimine erinevates muusikakollektiivides, aitab kaasa koostööoskuse kujundamisele, oskusele arvestada kaasõpilaste ja nende eripäradega musitseerimisel ning võtma kollektiivis osalemisega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“ - läbiva teema käsitlemisel teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, väärtustatakse Eesti ja kodukoha kultuurile omaseid muusikailminguid – laulupidude traditsioon, pärimusmuusika, rahvakombed; kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist erinevate maade kultuuritraditsioonidesse, suunates hindama neid kui kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks.

Läbiv teema „Teabekeskond“ - käsitluse keskmes on avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Ettekannete koostamise jm koduste tööde kaudu arendatakse oskusi informatsiooni leidmiseks muusika ja heliloojate kohta, keskkonna visuaalseks ja heliliseks kujundamiseks. Tutvutakse erinevate andmebaasidega, meediakeskkonna kasutamise võimaluste ja ohtudega ning autorikaitsega seotud õiguste ja kohustustega. Kujundatav pädevus: oskus kriitiliselt hinnata ümbritsevat muusikakeskkonda ja toimida ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ - põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist muusika loomisel, salvestamisel, esitamisel; arvutimuusika, YouTube-i kasutamine. Tutvustatakse õpilasi muusikainstrumentide loomiseks vajalike materjalidega ning nende arenguga. Kujundatav pädevus: on tutvunud ja kasutab eesmärgipäraselt kaasagegset tehnoloogiat.

Läbiv teema „Tervis ja ohutus“ - pööratakse tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õpitakse tundma inimese hääleorganeid, hääle õiget tekitamist ja

kasutamist, häälemurde olemust ning häälehoiu põhimõtteid; müra ja valju muusika mõju inimesele. Omandatakse erinevate instrumentide õiged, ohutud mänguvõtted.

Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“ - teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Muusika õppetegevuste ja teemade kaudu tutvutakse ja väärtustatakse eesti, kohaliku ja maailma kultuuripärandit, kaasaegset loomingut. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Osaletakse ühiseid väärtusi kujundavatel Põlva Kooli muusikasündmustel (kontserdid ja muusikaetendused). Tähtsustatakse õpilaste endi osalemist ja esinemist ülekoolilistel, linna, maakonna muusikaüritustel, laulupidudel.

5. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetuse peamiseks eesmärgiks põhikoolis on äratada õpilastes muusikahuvi ning pakkuda rõõmu muusika tegemisest.

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist, emotsionaalset arengut, musikaalsuse arengut, muusikaliste teadmiste ja oskuste omandamist. Pakkudes erinevaid võimalusi muusikaga tegelemiseks, toetab õppeaine elukestva muusikaharrastuse teket.

Koos teiste õppeainetega aitab muusikaõpetus arendada õpilastes loovust, süvenemis-, suhtlemis-, koostöö- ja üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ning läbi ühislaulmise ja koorilaulu sotsiaalseid oskusi ning isamaa-armastust. Tundides märkab, toetab ja arvestab õpetaja õpilaste isiklikku suhet muusikaga (k.a. koolivälisest muusikalist tegevust), aktsepteerib õpilaste muusikamaitset, kuulamisharjumusi ja muusikamaailma tajumise mitmekülgsust. Ühendades õpilaste erinevad muusikalised kogemused, oskused ja anded, juhivad õpetaja nad läbi aktiivse musitseerimise, muusika mõistmise ning nautimise avatud ja aktiivse muusikameeleni.

Muusikaõpetus üldhariduslikus koolis lähtub R. Pätsi ja H. Kaljuste didaktilis-metoodilistes printsiipidest, milles on ühendatud Z. Kodaly meetod ning

C. Orffi muusikaõpetuse süsteem. Õppeaine koostisosad on musitseerimine (s.o. muusikaline eneseväljendus, nagu laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine ja omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

6. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ning Põlva Kooli hindamise korraldustest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel. Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. II kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

4.klass - 2 tundi nädalas (70 tundi)

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitus	Soovitus	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p> <p><i>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentaarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmist pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud rändnoot, noodijoones-tikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>
<p><u>Laulmine</u></p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge</p>			<p><u>Eesti keel,</u></p>	

<p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regi-laulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p>	<p>diktsooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), 	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvest.</p>	<p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u></p> <p>Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Õige kehahoid ja hingamine.</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr,</p> <p>noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .</p>
--	---	--	---	--	--

			õppetegevuse osana koondhindamisel.		
<p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA_i, SO_i, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u></p> <p>Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutam. astmetrepiks</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>	

<p><u>Pillimäng</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;</p> <p>* seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstit. eesmärkide täitmist;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u></p> <p>Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astmenimed ja kolmkõlad).</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Orffi instrumentaarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
<p><u>Muusikaline liikumine</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p>	<p>* Orffi pedagoogika, individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate muusika</i></p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikapalale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u></p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

			<i>karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</i>	Muusikapala vorm.	
<p><u>Omalooming</u></p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos muusitseerides</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmija plaatpillidel;</p> <p>* kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;</p> <p>* loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;</p> <p>* kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated,</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

<p>muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>				<p>koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p><u>Tööõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistam.</p> <p>Kunst</p> <p>Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu</u></p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutlus- ja väljendusoskust muusika</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus-ja</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed,</p>

<p>küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust *Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p>	<p>* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p> <p>* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p> <p>* kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit</p>	<p>instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.</p>	<p>oskussõnavara kasutades;</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p> <p>* vokaal- ja instrumentaal- muusika eristamist;</p> <p>* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;</p>	<p>põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus Autorlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristam., muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p>	<p>muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.</p>
<p><u>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> 	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus,</p>	<p>Eesti keel õigekiri, sh muusikal., väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm,</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel,</p>

<p>teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA_i, SO_i, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel;</p> <p>2-osaline lihtvorm,</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed)</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>		<p>muusikalises liikumises, omaloomingus; * I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>sümbolid, murdarvud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Meetrum, vaikselt, valjult.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u></p> <p>Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p>	<p>rütmikaardid, rütmimängud,</p>
--	--	--	--	--	-----------------------------------

<p>Õppekäigud</p> <p><i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i></p>	<p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* oma arvamuse põhjendamist;</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist;</p> <p>* tööpanust.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Loogika, arutlusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Teabe otsimine ja leidmine.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
---	--	---	--	--	--

Kasutatud õppekirjandus:

Moonika Pullerits, Liivi Urbel „ Muusikaõpik“ 4. klassile, Tallinn: Avita 2010

Moonika Pullerits, Liivi Urbel „Muusikaõpetuse töövihik“ 4.klassile, Tallinn: Avita 2010

Muusika

5.klass - 1 tund nädalas (35 tundi)

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitud hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p> <p><i>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus (5., 6.kl), matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalm. pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendus. arvuti, noodistusprogramm.</p>

<p><u>Laulmine</u></p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaulu.</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Eesti lipp" (E. Võrk), • "Kas tunned maad" (J. Berad), • "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl); 	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid)</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Eesti keel,</u></p> <p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid. <u>Matemaatika</u></p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u></p> <p>Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Õige kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Eesti keel</u></p> <p>Silbitamine teksti rütmistamisel.</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodi-joonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .</p>
---	--	---	---	---	--

<p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA_I, SO_I, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi,</p> <p>rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised</p> <p>*küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p><u>Matemaatika</u></p> <p>Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u></p> <p>Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>	
---	---	--	--	--	--

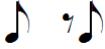
<p><u>Pillimäng</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* rakendab musitseerides 6-7 keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;</p> <p>* seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p> <p>* seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised</p> <p>*küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambli s või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u></p> <p>Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
<p><u>Muusikaline liikumine</u></p>	<p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p>	<p>* Orffi pedagoogika,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

<p>* Kasutab üksinda ning koos</p> <p>musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>* tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid:</p>	<p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri</p> <p>kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	
<p><u>Omalooming</u></p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;</p> <p>* loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;</p> <p>* kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõn. loomine, väljendusosk.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u></p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

<p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>				<p>Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p><u>Tööõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst</p> <p>Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Lihtsate muusikapalade loomine muusika-programmi kasutades.</p>	
<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu</u></p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat;</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p> <p>* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist;</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus</p> <p>Autorlus.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusika-instrumentide ja rahvapillide pildid.</p>

<p>mõistab autorsuse tähendust</p> <p>* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>* Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p>	<p>* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p> <p>* kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfoniaorkestrit</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p>	<p>pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.</p>	<p>* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;</p> <p>* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas;</p>	<p><u>Kunst</u></p> <p>Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u></p> <p>Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p><u>Ajalugu</u></p> <p>Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Võõrkeeled</u></p>	
---	--	---	--	--	--

				<p>võõrkeelsete laulu-tekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutam.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>	
<p><u>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* rütmifiguurid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA_i, SO_i, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>õigekiri, sh muusikal. väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika</p> <p>Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud võrdlemine ja eristam.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Rahvatants.</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees ($\sharp$), bemoll ($\flat$), bekarr ($\natural$); paralleelhelistikud</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>, <i>largo</i>, <i>ritenuto</i>, <i>accelerando</i>, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, <i>pianissimo</i>, <i>fortissimo</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p>			<p><u>Kunst</u></p> <p>Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u></p> <p>Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	
--	--	--	--	---	--

<p>Õppekäigud</p> <p><i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i></p>	<p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* oma arvamuse põhjendamist;</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist;</p> <p>* tööpanust.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Muusikelmuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Loogika, arutlusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
---	--	---	--	---	--

Kasutatud õppekirjandus:

Heli Roos „ Muusikaõpik“ 5. klassile, Tallinn: Avita 2010

6.klass – 1 tund nädalas (35 tundi)

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitud hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus (5., 6.kl), matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus,</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentaarium, naturaalklaver tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalms pillid, astmetrepp, käe-</p>

<p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi</p>		<p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>		<p>tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>	<p>märkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendus. arvuti, noodistusprogramm.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas laudes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), 	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p>	<p><u>Eesti keel</u>,</p> <p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u></p> <p>Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u></p> <p>Kodu, kodumaa; rahvakalendri</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr,</p> <p>noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .</p>

<p>laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), • "Püha öö" (F. Gruber), 	<p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid)</p>	<p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimet.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvest. õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Õige kehahoid ja hingamine.</p>	
---	---	---	---	--	--

<p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised</p> <p>küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u></p> <p>Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>	
---	---	--	--	--	--

<p>Pillimäng</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* rakendab musitseerides 6-7 keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;</p> <p>* seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambli s või orkestris,</p>	<p><u>Matemaatika</u></p> <p>Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

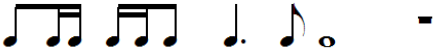
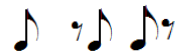

	<p>* seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.</p>	<p>rütmikett, rütmilis-meloodilised</p> <p>küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p>	
<p><u>Muusikaline liikumine</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi</p> <p>* väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa, Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra</p>	<p>* Orffi pedagoogika,</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum;</p> <p>muusikakeskus HIFI,</p> <p>DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

<p><u>Omalooming</u></p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;</p> <p>* loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;</p> <p>* kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapilli-saated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p><u>Tööõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide ja muusikateemaliste</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, trummikomplekt, plokkloõdid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistat. pillid, astmetrepp, rütmi-kaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

				<p>mängude valmistamine.</p> <p>Kunst</p> <p>Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu</u></p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p> <p>* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p> <p>* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus</p> <p>Autorlus.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Muusika meeleolu visualiseerimine.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.</p>

<p>* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaal-muusikat</p> <p>* Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p>	<p>* on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;</p>		<p>* vokaal- ja instrumentaal-muusika eristamist;</p> <p>* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas;</p> <p>* oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat.</p>	<p><u>Matemaatika</u></p> <p>Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimööddud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo),</p> <p>kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p><u>Ajalugu</u></p> <p>Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Võõrkeeled</u></p> <p>võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutam.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>	
---	---	--	---	--	--

<p><u>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</u></p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab helivõtuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivõtused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* rütmifiguurid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* Helistikud G – e, F – d;</p> <p>* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Eesti keel õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivõtused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>
---	---	--	---	---	--

	<p>märgid, diees (#), bemoll (b), bekarr (k); paralleelhelistikud</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>, <i>largo</i>, <i>ritenuto</i>, <i>accelerando</i>, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, <i>pianissimo</i>, <i>fortissimo</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>			<p>mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	
--	--	--	--	---	--

<p>Õppekäigud</p> <p><i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i></p>	<p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* oma arvamuse põhjendamist;</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist;</p> <p>* tööpanust.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Loogika, arutlusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
---	--	---	--	--	--

Kasutatud õppekirjandus:

Heli Roos „Muusikaõpik“ 6. klassile, Tallinn: Avita 2012

Heli Roos „Muusikaõpetuse töövihik“ 5.klassile, Tallinn: Avita 2012

Muusika ainekava III kooliaste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid)
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 10) väljendab kuulnud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu analüüsis muusikalist oskussõnavara
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevat õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

2. Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast. Muusika rõhutab kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi isiksuse identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavate muusikateoste ja -sündmuste (nt. omakultuuripäev, laulu- ja tantsupeod, erinevad kultuuriüritused) kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus - suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme. Muusikaõpetuses aitavad uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine klassis, osalemine koorilaulus ning õppeprojektides kujundada koostöövalmidust, väärtustada ja toetada üksteist olenemata religioonist ja rahvuslikust omapärasest. Muusikateoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kultuurisündmustel osalemine toetab kultuurilise ühtsustunde kujunemist.

Enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi. Muusikaõpetuses on väga oluline anda õpilasele võimalus loometegevuseks ja praktiliseks musitseerimiseks (pillimäng, laulmine) nii klassi- kui ka ringitundides. Nende tegevuste ja tagasiside kaudu õpib õpilane tundma oma huve ja võimeid ning rolli ja käitumist kollektiivis. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (erinevate kultuuriürituste külastamine, osalemine laulupeo protsessis, muusikapalade ainekogumise ja sõnumid jne.) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus – muusikas kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uues situatsioonis. Muusikas saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana. Erinevate muusikaliste tegevuste käigus (muusikainstrumentide mänguvõtete, muusikalise kirjaoskuse ja noodilugemisoskuse omandamine) kujundatakse oskusi, mis on aluseks elukestva muusikaharrastuse tekkele.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes. Muusikas on tähtsal kohal muusikateostest, stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainealast terminoloogiat. Aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms).

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – muusikas kasutatakse pädevuse kujundamist toetavaid õppetegevusi ja ülesandeid, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ning analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama muusikaterminoloogiat (kompositsioon, muusikavorm, rütm jne), matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika arengus.

Ettevõtlikkuspädevus – muusikas vajalike oskuste kujunemist toetavad individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse muusikaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväarsust; osaleda digitaalses sisuloomes, muusikas näiteks loovtööde tegemises, esitluste koostamises, digitaalsete õppematerjalide kasutamises jm.; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Eesti keel – kõneoskus, eneseväljendus, sõnavara laiendamine, rahvalaulude kaudu kunagi kasutatud keele, keelevormi ja sõnavara tundma õppimine.

Kirjandus – lugemisoskus, luuletajad, lauluteksti analüüsimine, mõtestamine, kultuuriloolise tausta mõistmine.

Võõrkeeled – info hankimine Internetist, võõrkeelsete laulude laulmine.

Matemaatika – noodiõpetus, helide järgnevused, intervallid, akordid, muusikapala vorm, mälu, seostamisoskus

Ajalugu – heliloojate elulood, kultuuri arenguloo käsitlus koos ajastu tähtsamate sündmustega - milline on aeg, selline on ka muusika. **Inimeseõpetus** – tunnete väljendamine, arvamuse esitamine, põhjendamine, sallivus

Ühiskonnaõpetus – meedia, teabekeskond, infoühiskond, autoriõigused, eetika. Eestis ilmuvate muusikaajakirjad, raadio- ja telesaadete tutvustamine

Geograafia - Rahvaste muusika, riikide geograafiline asend

Bioloogia – inimene, õige hingamine laulmisel, hääleaparaat

Füüsika - helilained, kaja, akustika, dünaamika, tempo

Kunstiõpetus - ajastud, stiilid, muusikvormid, muusika meeleolu visualiseerimine

Kehaline kasvatus – muusikaline liikumine, loov liikumine, tants, eesti laulu- ja ringmängud.

4. Lõiming õppekava läbivate teemadega

Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ - teema käsitlemine keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete, sealhulgas muusikaliste võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel edasi kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse muusikaga seotud erialasid ja ameteid, erinevaid muusikalisi harrastusi, aidatakse aru saada tema kui muusika looja ja tarbija rollist. Õppetegevused on: muusika kuulamine; kontsertide ja muusikalavastuste külastamine; omaloomingu ettevalmistamine ja ettekandmine; pillimäng; endale meeldiva muusikalise harrastuse leidmine. Õpilastele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“ - arendatakse tahet osaleda peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse säästvat ja väärtustavat suhtumist ümbritsevasse elukeskkonda. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviküsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt. Läbi laulurepertuaari antakse lastele edasi sõnum keskkonna hoiust, erinevate teoste kuulamine, mis on autorite poolt kirjutatud just sellel eesmärgil – kaitsta loodust ja keskkonda.

Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ - on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema. Kaasatakse õpilasi erinevatel üritustel esinema – MTÜ-de ühisüritused, vallaüritused, kooliüritused. Osalemine koorilaulus ning sellega seoses kohaliku ning üle-eestilise laulupidude protsessis, musitseerimine erinevates muusikakollektiivides, aitab kaasa koostööoskuse kujundamisele, oskusele arvestada kaasõpilaste ja nende eripäradega musitseerimisel ning võtma kollektiivis osalemisega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“ - kolmandas kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises. 7. – 9. klassis läbitakse teema “Maailma rahvaste muusika”, kus tutvutakse erinevate maade kultuuri, ajaloo ja muusikaga.

Läbiv teema „Teabekeskond“ - õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselusel, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust

kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Õpilasel on võimalus teha muusikas uurimistöö, mis eeldab head meedia tundmist, oskust leida infot erinevatest allikatest ja head orienteerumist teabekeskkonnas.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ - põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist muusika loomisel, salvestamisel, esitamisel; arvutimuusika, youtube kasutamine. Tutvustatakse õpilasi muusikainstrumentide loomiseks vajalike materjalidega ning nende arenguga. Kujundatav pädevus: on tutvunud ja kasutab eesmärgipäraselt kaasaegset tehnoloogiat. Õpilane valmistab muusikas erinevatel teemadel ettekandeid, mida esitleb kogu klassile Power Point`is.

Läbiv teema „Tervis ja ohutus“ - pööratakse tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õpitakse tundma inimese hääleorganeid, hääle õiget tekitamist ja kasutamist, häälemurde olemust ning häälehoiu põhimõtteid; müra ja valju muusika mõju inimesele. Omandatakse erinevate instrumentide õiged, ohutud mänguvõtted.

Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“ - teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste, maailmavaadete ning religioonide vastu. Muusikaõpetuses tõuseb eelkõige esile väärtuspädevus, mis kujuneb nii muusikakultuuri ja kultuuripärandi tutvustamise kui ka omandamise kaudu. Kultuuriloo õppimine avardab õpilase silmaringi, aitab omandada edaspidiseks iseseisvaks eluks vajalikke teadmisi, oskusi ja kogemusi, loob seoseid nii erinevate õppeainete kui ka inimelu erinevate valdkondade vahel, kasvatab ja arendab huvi ja armastust muusika ja kunsti vastu. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Osaletakse ühiseid väärtusi kujundavatel Põlva Kooli muusikasündmustel (kontserdid ja muusikaetendused). Tähtsustatakse õpilaste endi osalemist ja esinemist ülekoolilistel, linna, maakonna muusikaüritustel, laulupidudel.

5. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetuse peamiseks eesmärgiks põhikoolis on äratada õpilastes muusikahuvi ning pakkuda rõõmu muusika tegemisest.

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist, emotsionaalset arengut, musikaalsuse arengut, muusikaliste teadmiste ja oskuste omandamist. Pakkudes erinevaid võimalusi muusikaga tegelemiseks, toetab õppeaine elukestva muusikaharrastuse teket. Praktiline muusikaga tegelemine arendab tundemaailma, intuiitset ja loovat mõtlemist.

Koos teiste õppeainetega aitab muusikaõpetus arendada õpilastes loovust, süvenemis-, suhtlemis-, koostöö- ja üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ning läbi ühislaulmise ja koorilaulu sotsiaalseid oskusi ning isamaa-armastust. Tundides märkab, toetab ja arvestab õpetaja õpilaste isiklikku suhet muusikaga (k.a. koolivälist muusikalist tegevust), aktsepteerib õpilaste muusikamaitset, kuulamisharjumusi ja muusikamaailma tajumise mitmekülgust. Ühendades õpilaste erinevad muusikalised kogemused, oskused ja anded, juhivad õpetaja nad läbi aktiivse musitseerimise, muusika mõistmise ning nautimise avatud ja aktiivse muusikameeleni. Musitseerimises lähtutakse eakohasusest ja õpilaste muusikalisest võimekusest.

Muusikaõpetus üldhariduslikus koolis lähtub R. Pätsi ja H. Kaljuste didaktilis-metoodilistes printsiipidest, milles on ühendatud Z. Kodaly meetod ning

C. Orffi muusikaõpetuse süsteem. Õppeaine koostisosad on musitseerimine (s.o. muusikaline eneseväljendus, nagu laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine ja omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguks eneseväljenduseks.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

6. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ning Põlva Kooli hindamise korraldustest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel. Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. 7.-9.kl. hinnatakse lisaks laulmisele, pillimängule ja loovtegevusele muusikalisi teadmisi ning oskust neid kasutada muusikalises tegevus.

Muusika

7.klass – 1 tund nädalas (35 tundi)

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitus	Soovitused hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p>* <u>Osaleb</u> meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</p> <p>* <u>oskab</u> kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides; suhtub kohuse-tundlikult endale võetud ülesannetesse;</p> <p>* <u>kasutab</u> infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevust.</p> <p>* <u>valdab</u> ülevaadet</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>* Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, bioloogia, geograafia, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu,</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, oma-valmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-</p>

<p>muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>				<p>arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>	<p>mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogr.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislauale:</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* loomuliku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest;</p>	<p><u>Eesti keel,</u></p> <p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon väljendusrikkus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus, paral-leelsed helistikud.</p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt,</p> <p>noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel, rütmikaardid.</p>

<p>olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Eesti hümn“ (F. Pacius), • "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), • "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär) 		<p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Ühiskonnaõpetus</u></p> <p>Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Bioloogia</u></p> <p>Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p><u>Loodusõpetus</u> Liikum./dünaamika</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Õige, vale, normid-reeglid, heli.</p>	
<p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodi-joonestikul erinevates kõrgus-</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Silbitamine teksti rütmistamisel.</p>	

	positsioonides (SO, MI, RA, JO, RA _i , SO _i , JO ¹ , LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G ²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;	noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.		<u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. <u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemalist mängude kasutamist rütmi- ja astmetöös.	
<u>Pillimäng</u> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i> , meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised	<u>Hindamisel arvestatakse:</u> * teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus; * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamis- oskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolm-kõlad), paralleelsed helistikud.	Orffi instrumentarium; akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.

<p>loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>* helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>	<p>küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist instrumentaal-ansambelis või orkestris,</p> <p>silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel</p>	<p><u>Tehnoloogiaõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Loodusõpetus</u></p> <p>Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/ dünaamika, jõud.</p>	
<p><u>Muusikaline liikumine</u></p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika <i>väljendusvahendeid</i>;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid</p>	<p>* Orffi pedagoogika;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum;</p> <p>muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

<p><u>Omalooming</u> *</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid (omaloomingus).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulu-sõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loominguideid liikumise kaudu; * loominguideid rakendamine arvutil olemasolevaid muusika-programme kasutades. 	<ul style="list-style-type: none"> * Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik; * infotehnoloogia – noodistusprogramm 	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust. 	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Tekstide loomine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Loominguideid väljendam. liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Muusikapala vorm, taktimõõt/murdarv</p> <p><u>Tööõpetus</u></p> <p>Lihtsate pillide valm.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt,</p> <p>plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu</u></p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>* teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguulisi ideid;</p> <p>* leiab iseloomulikke jooni teiste maade</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondo-vormi);</p> <p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;</p> <p>* arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>* eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;</p> <p>* eristab kõla ja kuju järgi:</p> <p><u>keelpillid</u>: poogenpillid viiul, viola e altviil, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;</p> <p><u>puhkpillid</u>: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba;</p> <p><u>löökpillid</u>: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* vestlus, arutelu, analüüs;</p> <p>* orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne;</p> <p>* infotehnoloogia – <i>power-point</i> presentatsioon jne.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne);</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p> <p>* vokaal- ja instrumentaal- muusika eristamist;</p> <p>* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p> <p>* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilli- orkestri eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendam.</p> <p><u>Kirjandus</u></p> <p>Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u> Muus. visualiseerim., plakatid, tämber.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u></p> <p>Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Bioloogia</u></p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heli- loojate portreed, rahvapillide pildid, muusika-instrumentide ja orkestrite pildid.</p>
---	--	--	--	--	---

<p>rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused</p>	<p>helikõrgusega (rütmi pillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;</p> <p><u>klahvipillid</u>: klaver, klavessiin, orel, akordion;</p> <p>*eristab kõla järgi pillikoosseise:</p> <p><u>orkestrid</u>: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilli orkester)</p> <p>* on tutvunud Eesti ning Idamaade (Hiina, India, Jaapan, Iisrael jne.) muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p>		<p>iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p> <p>* oskust leida</p> <p>iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p>Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><u>Geograafia</u></p> <p>Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
<p><u>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</u></p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingu ideid;</p>	<p>* Mõistab helivälte, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivälte, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u></p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Noodivälte, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u></p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;</p> <p>b) rondo, variatsioon</p>			<p>Rütmi- ja meloodia-kaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u></p> <p>Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikaterminite seletuste leidmine internetis,</p> <p>lihtsate muusikalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
--	---	--	--	---	--

<p><u>Õppekäigud</u> * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.</p>	<p><u>Hindamisel arvestatakse:</u> * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara Kunst Visuaalne muusikaelamuse kujutamine Kehaline kasvatus Muusika kujut. liikum. kaudu dramatiseering. <u>Matemaatik</u> Loogika analüüsi- ja põhjendusoskus. <u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine, leidm. ürituste, institutsioon. koht, lihtsate muus.-palade loomine, muus. programmi kasutades.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>

Kasutatud õppekirjandus:

Anu Sepp, Aive Skuin, Karolina Sepp „Muusikaõpik“ 7.klassile 2011

Anu Sepp, Aive Skuin, Karolina Sepp „Muusikaõpetuse töövihik“ 7.klassile 2011

8.klass – 1 tund nädalas (35 tundi) ja 9.klass – 1 tund nädalas (35 tundi)

8.klass – 1 tund nädalas (35 tundi) ja

9.klass – 1 tund nädalas (35 tundi)

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Metoodilised soovitud	Soovitud hindamiseks	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaas-lasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohuse-tundlikult endale võetud ülesannet.</p> <p>* kasut.infotehno-loogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</p> <p>* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>* Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, ühiskonnaõpetus inimeseõpetus bioloogia, geograafia, füüsika, tehnoloogia-õpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuri-pärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, muusika-instrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm</p>

<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikap. stiili; järgib hääle-hoidu häälemurde-perioodil;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühekahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme <u>ühislaule</u>: 8.klass F. Pacius Eesti hümn, Ü. Vinter „Laul Põhjamaast“, V. Ojakäär „Oma laulu ei leia ...“</p> <p>9.klass F. Pacius Eesti hümn, R. Valgre „Saaremaa valss“,</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Eesti keel</u>, _____ Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Bioloogia</u></p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel, rütmikaardid.</p>
---	--	--	--	--	--

<p>loomingulisi ideid (laulmisel).</p>	<p>G. Ernesaks „Mu isamaa on minu arm“</p>			<p>Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. <u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Õige, vale, normid-reeglid,</p> <p><u>Füüsika</u></p> <p>Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p>	
<p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid heli-kõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astme-noodi järgi ja noodi joonestikul erinevates kõrgus-positioonides (SO, MI, RA, JO, RA_i, SO_i, JO¹, LE, NA, DI); * absoluutsete heli-kõrguste seostam. relatiivsete heli-kõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: *ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p><u>Tööõpetus</u></p> <p>Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	

<p><u>Pillimäng</u> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-7 keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmängu-võtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste raken-damine musitseerimisel.</p>	<p>Hindamisel arvest.: * teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus; * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamis- oskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. <u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p>	<p>Orffi instrumentarium; akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid või 6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

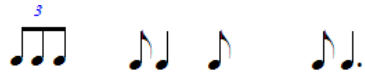
<p><u>Muusikaline liikumine</u> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika <i>väljendusvahendeid</i> * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) 8.klass - Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika. 9.klass - Prantsuse, Itaalia, Aafrika</p>	<p>* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvest.: *ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; *<i>sisu, meeoleu, ülesehituse ja</i> erinevate maade muusika <i>karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p><u>Omalooming</u> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muus. karakterit ja meeoleu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikal. liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö-töövihik;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Tekstide loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinaatsioon, õiged mänguvõtted. <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud <u>Tööõpetus</u></p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid/6-7 keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

	*loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades	* infotehnoloogia – noodistusprogramm		Lihtsate pillide valmistamine. <u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	
--	--	---------------------------------------	--	---	--

<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu</u></p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusika-teose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondo vormi);</p> <p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>* eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühma-töö;</p> <p>* vestlus, arutelu, analüüs;</p> <p>* Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.</p> <p>* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne;</p> <p>* infotehnoloogia – <i>power-point</i> presentatsioon jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ette-kanne);</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p> <p>* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;</p> <p>* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Kirjandus</u></p> <p>Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, internetiühendusega arvuti, muusikainstrumentide ja orkestrite pildid.</p>
--	---	--	--	--	--

<p>rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p>	<p>8.klassi õpilane *eristab kõla ja kuju järgi: <u>keelpille</u>, <u>puu-</u> ning <u>vaskpuhkpille</u> ja <u>löökpille</u> *<u>klahvpille</u>: klaver, klavessiin, orel, akordion; *<u>elektrofone</u>: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise - orkestrid: sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester ansamblid: keelpillikvartett, pop – ja rockansambel * on tutvunud Eesti ning Hispaania, Põhja - ja Ladina – Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p> <p>9.klassi õpilane *eristab kõla ja kuju järgi: <u>keelpille</u>, <u>puu-</u> ning <u>vaskpuhkpille</u>, <u>löökpille</u>, <u>klahvpille</u> ja <u>elektrofone</u>: *eristab pop-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooper, operett, muusikal ja ballett) * on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia ja Aafrika muusika-pärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p>		<p>* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristam, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. <u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Rahvused, riigid ja nende tavad, konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik. <u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine / jõud, võnkumine, müra. <u>Bioloogia</u> Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. <u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid. <u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
---	--	--	---	---	--

	* tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.				
<p><u>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</u></p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>*muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine</p> <p><u>Tööõpetus</u></p> <p>Rütmi- ja meloodia-kaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Rahvatants</p> <p><u>Kunst</u> _____ Kõlavärv.</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>

	<p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähend. ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) 8. ja 9.kl. sümfooniaorkester, kammer- ja keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimed;</p> <p>b) 9.klass ooper, operett, ballett muusikal, filmimuusika süm-foonia, instrumentaalkontsert</p> <p>c) spirituaal, gospel, jazz</p> <p>d) 8. ja 9.kl. rondo, variatsioon, pop- ja rokkmuusika</p> <p>e) bassivõti</p>			<p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
<p><u>Õppekäigud</u> * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaalamuste</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühma-töö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud,</p>

	<p>kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>*kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.</p>	<p>* oma arvamuse põhjendamist;</p> <p>* originaalsust;</p> <p>*väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist;</p> <p>* tööpanust.</p>	<p>Kunst</p> <p>Visuaalse muusika-elamuse kujutamine</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muus. elamuse kujut. liikum. kaudu ja dramatiseering</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Teabe otsimine ja leidmine ürituste, insti-tutsioonide kohta, lihtsate muusikapalade loomine muus.progr. kasutamine</p>	<p>virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
--	---	---	---	--	---

Kasutatud õppekirjandus:

Aive Skuin, Karolina Sepp, Jaak Ojakäär, Anu Sepp „Muusikaõpik“ 8.klassile 2007

Aive Skuin, Karolina Sepp „Muusikaõpik“ 9.klassile 2009